

Onderwijs en Examenregeling Cohort 2025

Informatie voor studenten van de opleiding

<i>Assistant Business Services</i>
<i>Niveau 2</i>
<i>Leerweg: BOL</i>
<i>Crebonummer kwalificatie: 25724</i>

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire!	4
2. Algemene informatie.....	5
2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?	5
2.2 Begeleiding op MBO Bonaire	7
3. Opleidingsinformatie Assistant business services	8
3.1 Algemeen opleidingsoverzicht.....	8
4. Het onderwijsprogramma	10
4.1 Onderwijsprogramma	11
4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding	13
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan	15
6. Studietoetsadvies en overgangstoetsadvies.....	17
6.1 Studietoetsadvies	17
6.2 Overgangstoetsnormen.....	18
7. Diploma eisen en Examenprogramma	19
7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma	19
7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan.....	19
7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen	20
7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen.....	20
7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen	21
7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap	22
7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)	22
7.3.5 Keuzedelen.....	23
8. Belangrijke informatie over examens	24
8.1 Examenreglement	24
8.2 Herkansingen	24
8.3 Aangepaste examens.....	24
8.4 Vrijstellingen	24

Vastgesteld op 1 augustus 2025

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER wordt je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep

De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)

De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen

Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 2: minimaal 480 studiebelastingsuren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod nog. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden. Je maakt jouw keuze bij de start van de opleiding aan het begin van periode 1.

Je kunt kiezen uit deze twee combinaties van keuzedelen¹:

A:	B:
1. Ondernemend gedrag voor niveau 1 en 2	1. Ondernemend gedrag voor niveau 1 en 2
2. Financiële administratie niveau 2 doorstroom	2. Digitale vaardigheden basis

¹ We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard wordt je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Loopbaan en burgerschap

Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.

Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk. Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uit maken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Op het MBO Bonaire gelden de volgende niveaus:

- Op niveau 2 doe je examen op niveau 1F of 2F
- Op niveau 3 doe je examen op niveau 2F
- Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F

Rekenen

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Hieronder zie je de vijf **domeinen**, elk op het bijbehorende mbo **niveau 2, 3 of 4**

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4

Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen

Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?

Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Assistant business services

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.

Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Business services
Crebocode dossier	23296
Versie dossier	Versie 1 augustus 2022
Kwalificatie	Assistant business services (niveau 2)
Kwalificatie vanaf	1 augustus 2022
Crebocode kwalificatie	25724

Basisdeel – Kerntaak 1:	B1-K1-W1: Treedt op als aanspreekpunt voor klanten B1-K1-W2: Verzorgt zakelijke communicatie B1-K1-W3: Verwerkt gegevens B1-K1-W4: Werkt aan producten / opdrachten binnen geld-, goederen- en informatie beweging
Voert taken uit binnen de zakelijke dienstverlening	

Profieldeel – Kerntaak 1:	P1-K1-W1: Voert facilitaire werkzaamheden uit P1-K1-W2: Voert logistieke werkzaamheden uit
Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	

Leerweg:	BOL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	3200 klokuren (2 jaar)
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleidingen op MBO Bonaire zijn als volgt: Opleidingen niveau 2: Minimaal diploma VMBO basis of een diploma MBO 1 Opleidingen niveau 3: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO niveau 2 met minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen op 1F Opleidingen niveau 4: Voor een reguliere niveau 4: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op <i>alle</i> onderdelen talen/rekenen Voor een versnelde niveau 4: minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F. Aanvullende eis voor aanmelding BBL een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV.
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak.

Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Theorievakken Thema: De klant Theorie B1-K1-W1 + B1-K1-W2 Introductie administratie <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Administratie: Archiveren van gegevens en gegevens beheren + invoeren Klanten: Servicegericht handelen en klanten observeren en informatie geven	Theorievakken Thema: Plannen en organiseren Theorie B1-K1-W1 + B1-K1-W2 Theorie administratie Balans, Resultatenrekening, Grootboek <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Voorraad, post en logistiek: -Ontvangen van goederen -Opslaan en uitleveren van goederen -Bijhouden van de voorraad -Producten bestellen -Goederen verzenden	Theorievakken Thema: Administratieve taken aan de front-office Theorie B1-K1-W3+B1-K1-W4 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Administratie: -Post verzorgen -Plannen en organiseren en samenwerken -Maken berekeningen en omgaan met geld	Theorievakken Thema: Werken in een organisatie Theorie B1-K1-W4 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Klanten: -Inspelen op de verwachtingen van de klant -Omggaan met klanten -Aannemen en verwerken van telefoongesprekken
Praktijkvakken Businessday: Leef je uit, goede ontvangst SPL: Bezoekers ontvangen (lessenreeks 5x90 min) Communicatie (workshop 60 min) FRONT OFFICE (B1-K1-W1) -Taakmodule: Communiceren met de klant -Taakmodule: Bezoekers ontvangen -Taakmodule: Telefoneren 1 -Taakmodule: Telefoneren 2 -Taakmodule: Klachten 1 -Taakmodule: Hospitality 1 -Taakmodule: Front office 1 -Taakmodule: Gesprekken 1 -Taakmodule: Chat 1 -Taakmodule: Informatievaardigheden 1 -Taakmodule: Feedback 1	Praktijkvakken Businessday: Leef je uit, goede ontvangst afronden, Zakelijke hulp dag 1 t/m 4 SPL: Telefoneren (lessenreeks 6x90 min) en Concentratie (workshop 60 min) ZAKELIJK COMMUNICEREN (B1-K1-W2) -Taakmodule: Social media uitingen -Taakmodule: Webcare 1 -Taakmodule: Interne berichten Taakmodule: Email 1 -Taakmodule: Email 2 -Taakmodule: Brief 1 -Taakmodule: Redigeren 1 WERKEN IN EEN ORGANISATIE (B1-K1-W4) -Taakmodule: Timemanagement 1 -Taakmodule: Agenda 1 -Taakmodule: Bijeenkomsten 1 -Taakmodule: Werkoverleg 1 -Taakmodule: Internet security 1 PLANNING EN VOORRAADBEHEER (P2-K1-W3) -Taakmodule: Voorraadbeheer 1 -Taakmodule: Bestellen 1	Praktijkvakken Businessday: Leef je uit, Zakelijke hulp SPL workshops: Nauwkeurig werken, Gegevens invoeren, Beroepshouding BPV 1 – twee dagen stage per week	Beroepspraktijkvorming Businessday: Afronden Leef je uit+ BPV gids SPL: n.v.t. BPV 1 – twee dagen stage per week
Keuzedelen Ondernemend gedrag Financiële administratie niveau 2 doorstroom óf Digitale vaardigheden basis	Keuzedelen Ondernemend gedrag Financiële administratie niveau 2 doorstroom óf Digitale vaardigheden basis	Keuzedelen Ondernemend gedrag Financiële administratie niveau 2 doorstroom óf Digitale vaardigheden basis	Keuzedelen Ondernemend gedrag Financiële administratie niveau 2 doorstroom óf Digitale vaardigheden basis
Generieke vakken Nederlands Rekenen Burgerschap ICT SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen Burgerschap ICT SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen Burgerschap ICT SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Theorievakken Thema: Examinering basiskerntaak B1-K1-W1 + B1-K1-W2 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Facilitair: -Uitvoeren van reparaties on onderhouden gebouwen -Inrichten van ruimtes -Schoonmaken van ruimtes	Theorievakken Thema: Facilitaire taken P1-K1-W1 <u>Assistant Business Services</u> 1. Gegevens verzamelen 2. Gegevens presenteren 6. (online) Dossier en administratie	Theorievakken Thema: Logistieke taken P1-K1-W2 <u>Assistant Business Services</u> 3. Zakelijk schrijven 4. Schrijfproducten 5. Zakelijk brief Engels	Theorievakken Thema: Assistant Business Services Employee Doorstroom of werk? P1-K1-W1 en P1-K1-W2 Herhalen theorie (indien nodig) en examentraining
Praktijkvakken Businessday: Introductie Leef je uit – Tot uw Dienst SPL: Afronden en herhalen B1- K1 voor examinering, daarna start met “tot uw dienst”. OPDRACHTENBANK: Gebruiksklaar maken van ruimtes	Praktijkvakken Businessday Facilitaire taken binnen SGB of BPV P1-K1-W1 SPL: FACILITAIRE TAKEN: -Taakmodule:Veilig in het bedrijf1 -Taakmodule: Ruimtes klaarmaken 1 -Taakmodule: Incidenten 1 OPDRACHTENBANK: -Herstel en onderhoud werkzaamheden -Bijdragen aan een veilige situatie Examen training PE4 BPV 2 – twee dagen stage per week	Praktijkvakken Businessday: (VR) Warehouse Game P1-K1-W2 SPL: LOGISTIEKE TAKEN: -Taakmodule: Voorraad beheren 1 -Taakmodule: Bestellen 1 -Taakmodule: Goederen in ontvangst nemen 1 -Beroepsmodule: Sportschool Leef je uit OPDRACHTENBANK: -Beheren van de voorraad -Beroepsmodule Frontdesk Amerijck -Beroepsmodule Gerritsen -Indien nodig onderliggende taakmodules Examen training PE4/PE5 BPV 2 – twee dagen stage per week	Praktijkvakken Businessday: n.v.t. SPL: n.v.t. Examen training PE 5 en herkansingen PE 4. Proefexamen en/of beroepsmodules
Keuzedelen Ondernemend gedrag Financiële administratie doorstroom (indien gekozen)	Keuzedelen Ondernemend gedrag	Keuzedelen Ondernemend gedrag	Keuzedelen Ondernemend gedrag
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

Assistant Business Services (Cohort 25-27)								
	Jaar 1				Jaar 2			
Periode:	1	2	3	4	5	6	7	8
Generieke Vakken								
Nederlands	3	3	3	3	3	3	3	3
Rekenen	2	2	2	2	2	2	2	2
Burgerschap	2	2	2					
ICT	2	2						
Studievaardigheden		2						
SLB	2	2	1	1	1	1	1	1
Beroepsgerichte Vakken								
Business Day (BSD) -> leef je uit	6	6	4	4	6	5	5	5
Business Services Theorie (BST)	5	5	4	4	6	3	3	3
Stichting Praktijkleren (SPL) -> workshop	3	3	3	3	5	3	3	3
Doorstroom / Remediërend (DST)	2	2					2	2
Voorbereiding Examen/PvB (EXAM)						2	2	6
Voorbereiding BPV (VBPV)		1			1			
Reflectie BPV (RBPV)			1	1		1	1	
BPV (klokuren)			16	16		16	16	
Ondernemend Gedrag N1/2 (OND)	2	2	2	2	2	2	2	2
Vrije keuzedeel*	2	2	2	2	2			
Aantal weken	9	10	9	9	9	10	9	9
Generieke vakken per week	11	13	8	6	6	6	6	6
Beroepsgerichte vakken per week	16	17	12	12	18	14	16	19
Keuzedelen	4	4	4	4	4	2	2	2
Totaal lesuren per week	31	34	24	22	28	22	24	27
Totaal (klokuren) BPV per week			16	16		16	16	
Totaal lesuren per periode	279	340	216	198	252	220	216	243
Totaal klokuren per periode	209	255	162	149	189	165	162	182

Keuze tussen Digitale vaardigheden basis (DVG) of Financiële administratie niveau 2 doorstroom (KFA)

	Jaar 1	Jaar 2
Begeleide uren op school	775	698
BPV	288	304
Totaal begeleide uren	1063	1002
Onbegeleide uren	537	598
Totaal per jaar	1600	1600
Totaal opleiding	3200	

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je het daarom totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)
BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages
Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.
Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Toetsplan								
Vak	Periode	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat	Herkansbaar?
SPL	1	Bezoekers en Communicatie	Digitaal	1 uur	School	1	Cijfer	Ja
	2	Tel en Concentratie	Digitaal	1 uur	School	1	Cijfer	Ja
	3	Nauwkeurig gegevens	Digitaal	1 uur	School	1	Cijfer	Ja
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 3						
	6	Taakmodules P1-K1-W1	Portfolio	10 wkn	School	1	OMVG	Ja
	7	Taakmodules P1-K1-W2	Portfolio	9 wkn	School	1	OMVG	Ja
	7	Proefexamen PE4	Projecttoets	5 uur	School	1	OMVG	Ja
	7	Proefexamen PE5	Projecttoets	5 uur	School	1	OMVG	Ja
BSD	2	Goede ontvangst	Project	5 uur	School	1	OMVG	Ja
	3	Zakelijke hulp	Project	5 uur	School	1	OMVG	Ja
	5	Tot uw dienst	Project	5 uur	School	1	OMVG	Ja
BST	1	Administratie (16+17)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	2	Voorraad post log. (6-10)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	3	Administratie (14-18)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	4	Klanten (1-5)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 4						
	5	Facilitair (11-13)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	7	Logistieke werkzaamheden	Digitaal	2 uur	School	1	Cijfer	Ja
	7	Gemiddelde periode 5 tot en met 7						
NED 1F	1	Praktijkopdracht vloggen 1	Opdracht	90 min	School	1	V / NV	Ja
	2	Eindtoets Lezen	Schriftelijk	60 min	School	1	V / NV	Ja
	2	Eindtoets Luisteren	Schriftelijk	60 min	School	1	V / NV	Ja
	3	Praktijkopdracht 1	Opdracht	60 min	School	1	V / NV	Ja
	3	Eindtoets taalverzorging	Schriftelijk	60 min	School	1	V / NV	Ja
	4	Praktijkopdracht 1	Opdracht	90 min	School	1	V / NV	Ja
NED 2F	1	Eindtoets Spreken	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Eindtoets Lezen	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Praktijkopdracht	Opdracht	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Eindtoets Taalverzorging	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Eindtoets Luisteren	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 4						
REK	2	Ondersteunende vaardigh	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Toets Verhoudingen	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Toets Procenten	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Toets Groot- en eenheden	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	5	Toets 2D en 3D	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	6	Toets Omgaan kwant. info	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
BUR	1	Blok 1	Schriftelijk	9 wkn	School	1	B / NB	Ja
	2	Blok 2	Schriftelijk	9 wkn	School	1	B / NB	Ja
	3	Blok 3	Schriftelijk	9 wkn	School	1	B / NB	Ja
RBPV	4	Tussenevaluatie BPV1	Praktijk	9 wkn	BPV	1	OMVG	Ja
	5	BPV 1	Praktijk	9 wkn	BPV	1	OMVG	Ja
	7	BPV 2	Praktijk	18 wkn	BPV	1	OMVG	Ja
ICT	1	MS Outlook	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	MS Word	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja

	3	MS Excel	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	MS PowerPoint	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 3						
OND	1	Presentatie technieken	Mondeling	P1	School	1	OMVG	Ja
	2	Neem ik initiatief?	Schriftelijk	P2	School	1	OMVG	Ja
	3	Pitch verkoop / bedrijf	Mondeling	P4	School	1	OMVG	Ja
	4	Empresa chiki Boneriano	Schriftelijk	P4	BPV	1	OMVG	Ja
	5	Project BPV	Schriftelijk	P5	BPV	1	OMVG	Ja
	6	Verbetervoorstellen	Schriftelijk	P6	School	1	OMVG	Ja
	7	Activiteit plannen	Mondeling	P7	School	1	OMVG	Ja
KFA	1	Blok 0	Digitaal	P1	School	1	OMVG	Ja
	2	Blok 1	Digitaal	P2	School	1	OMVG	Ja
	3	Blok 2	Digitaal	P3	School	1	OMVG	Ja
	4	Blok 3	Digitaal	P3	School	1	OMVG	Ja
	5	Blok 4	Digitaal	P5	School	1	OMVG	Ja
DVH	1	Onderdeel 1+2	Digitaal	P1	School	1	OMVG	Ja
	2	Onderdeel 3	Digitaal	P1	School	1	OMVG	Ja
	3	Onderdeel 4+5	Digitaal	P1	School	1	OMVG	Ja
SLB	1	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	2	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja
	3	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	4	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja
	4	Portfolio leerjaar 1	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja
	5	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	6	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	7	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Portfolio leerjaar 2	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja

Opmerking bij ICT vaardigheden: Indien alle onderdelen met een score van 70% of hoger zijn afgerond, ontvangt de student een verklaring.

Opmerking bij de keuzedelen: Student maakt keuze tussen KFA en DVH. Alle studenten doen OND.

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

In het eerste leerjaar krijg je 2x een studieadvies¹ (na periode 2 en na periode 4)². Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies (GROEN)

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als...

- Het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn
- Het totaal van je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies (GEEL)

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbeteren, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Als het totaal van je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies (ROOD)

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een bindend negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat je met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Als één of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Als het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken onvoldoende blijft³
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende blijft (<80%)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende blijft

Onderstaande aspecten worden meegenomen in de besluitvorming:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Er zijn meerdere begeleidingsmomenten aangeboden.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringstermijn gehad.

¹**LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

²De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.

³Bij de generieke vakken wordt er rekening mee gehouden of je op de streefniveau werkt of niet.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2:

- De beroepsmodules Goede ontvangst en Zakelijk hulp is minimaal met een voldoende behaald
- Beroepsvakken: minimaal 6 van de 9 toetsen gehaald
- Talen & Rekenen: minimaal gemiddeld 5,5
- Burgerschap: minimaal 2 van de 3 blokken behaald
- Ondernemend gedrag: minimaal gemiddeld een voldoende
- De tussenbeoordeling van je stage (BPV1) eind leerjaar 1 is behaald

7. Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examen doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1.	Beroepsgerichte eisen	<i>alle twee de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)</i>
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	<i>Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 2F* Voor Rekenen heb je het examen (of de deexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 2 afgelegd*</i>
3.	Loopbaan en Burgerschap	<i>Je hebt voldaan aan de (vier) inspanningseisen van de opleiding</i>
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	<i>Alle gelopen twee stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'</i>
5.	Keuzedelen	<i>Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd</i>

**Als bij de start van de niveau 2 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.*

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen									
Examen(s) en code*	Examenvorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Eind resultaat
25ABS2-A EP1 / PvB1	Praktijkexamen W1	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W1 Treedt op als aanspreekpunt voor klanten	4	9 weken	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	(W1+W2+W3+W4)/4 minimaal een 5,5
	Praktijkexamen W2	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W2 Verzorgt zakelijke communicatie	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
	Praktijkexamen W3	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W3 Verwerkt gegevens	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
	Praktijkexamen W4	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W4 Werkt aan producten / opdrachten binnen geld-, goederen- en informatie beweging	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
25ABS2-B EP4	Praktijkexamen W1	P1-K1 Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	P1-K1-W1 Voert facilitaire werkzaamheden uit	7	85 min	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	(W1+W2)/2 minimaal een 5,5
25ABS2-C EP5	Praktijkexamen W2	P1-K1 Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	P2-K1-W2 Voert logistieke werkzaamheden uit	8	60 min	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	

*Er zijn drie praktijkexamens. Deze kunnen worden afgenomen in de vorm van Examenproject, Proeve van bekwaamheid of Portfolio examens.

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands										
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eind- resultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Nederlands Lezen/Luisteren 2F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		cijfer 1x	1.0
Nederlands Schrijven 2F	Instellingsexamen	Schrijven	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x		
Nederlands Spreken 2F	Instellingsexamen	Spreken	2F	Vanaf P9	10 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Gesprekken 2F	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	2F	Vanaf P9	15 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			

*Als bij de start van de niveau 2 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht. Indien de MBO niveau 2 student bij de taalniveautest lager scoort dan niveau 1F, dan krijgt deze student een ander programma uitgaande van een 1F streefniveau (zie de volgende tabel). De bovenstaande 2F-toetsen worden in dat geval niet afgenomen.

Examenplan Nederlands -Versie MBO Nederlands 1F										
Naam	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eind-resultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Nederlands Lezen 1F	Instellings-examen	Lezen	1F	Vanaf P5	50 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x	cijfer 1x	1,0
Nederlands Kijken-Luisteren 1F	Instellings-examen	Luisteren	1F	Vanaf P5	35 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Schrijven 1F	Instellings-examen	Schrijven	1F	Vanaf P5	60 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x		
Nederlands Spreken 1F	Instellings-examen	Spreken	1F	Vanaf P5	N.V.T.	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Gesprekken 1F	Instellings-examen	Gesprekken voeren	1F	Vanaf P5	N.V.T.	MBO Bonaire	cijfer 1x			

Examenplan Rekenen								
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Eindresultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Rekenen niveau 2	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	MBO2	Vanaf P5	120 min	School	Cijfer	1,0

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap						
Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
25LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek Portfolio Zelfportret	8	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan
25BUR-1	Blok 1 Master your life	Bewijs afronding blok 1	1	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan
25BUR-2	Blok 2 Inclusiviteit	Bewijs afronding blok 2	2	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan
25BUR-3	Blok 3 Levenshuis	Bewijs afronding blok 3	3	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)

Examenplan Beroepspraktijkvorming						
BPV-onderdeel	Beschrijving van het bpv-onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
BPV-1	Werkprocessen in de praktijk B1-K1-W1 t/m 4	P3 + P4, 2 dg p/w	288 uur	Voldoende voor: Werkprocessen, Beroepshouding, Opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald / Niet behaald	Behaald
BPV-2	Werkprocessen in de praktijk B1-K1-W1 t/m 4 P1-K1 W1 t/m 2	P6 + P7, 2 dg p/w	304 uur	Voldoende voor: Werkprocessen, Beroepshouding, Opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald / Niet behaald	Behaald

7.3.5 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen							
Code	Examen vorm	Exameninhoud / werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
K0211	Proeve	Ondernemend Gedrag (geschikt voor niveau 1 en 2) <i>D1-K1: Toont ondernemend gedrag voor innovatie in beroepsuitoefening en werkomgeving</i> - D1-K1-W1 Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden - D1-K1-W2 Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie - D1-K1-W3 Neemt initiatieven in en voor zijn werk	4	90 minuten Onderdeel: -1: 60 min -2: 30 min	School / Extern	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	O
De student kiest één van de twee onderstaande keuzedelen (K0038 of K0023):							
K0038	Schriftelijk of digitaal	Financiële administratie niveau 2 doorstroom <i>D1-K1 Debiteurenbeheer</i> - D1-K1-W1: Onderhoudt stamgegevens debiteuren en crediteuren - D1-K1-W2: Stelt facturen op en controleert deze - D1-K1-W3: Controleert inkoopfacturen en bereidt deze voor, voor verdere verwerking en fiattering - D1-K1-W4: Verzorgt overzichten ten behoeve van debiteuren- en crediteurenbeheer	8	3 uur	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	O
K0022	Digitaal (AYCL)	Digitale vaardigheden basis <i>D1-K1: Verzamelt informatie, gegevens en content</i> - D1-K1-W1: Wint digitale informatie in <i>D1-K2: Produceert informatie/content</i> - D1-K2-W1: Stelt content samen - D1-K2-W2: Deelt informatie/content <i>D1-K3: Beheert informatie/content</i> - D1-K3-W1: Deelt informatie in	4	80 minuten Opdracht: -1: 60 min -2: 20 min	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	O

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.

Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.